

संचरः . तथा चाहापस्तम्बः अन्तरा वेदी प्रतिप्रस्थातुः संचरोऽपरेणोत्तरवेदिं स्तम्बयजुर्हरन्नाधर्युं परिहरत्युत्करे निवपति समान उत्कर इति १) . मानवे च अन्तरेणोत्तरां स्तम्बयजुर्हरतीति . अतः स्तम्बयजुर्हरणयैवायं संचरनि-
यमो नान्यत्रेति अन्यत्र तन्तरा वेदी । अत्राहापस्तम्बः अग्रेण गार्हपत्यं
समे प्राची वेदी भवत उत्तरामधर्युः करोति दक्षिणां प्रतिप्रस्थातोत्तरे विहारे
ऽधर्युश्चरति दक्षिणे प्रतिप्रस्थातोभयत्र कृत्स्नं तन्त्रमपि पत्नीसंयाजा २) एकवत्स-
म्रैषो द्विवद्वह्मनुजानातीति . तथा यदेवाधर्युः करोति तत्प्रतिप्रस्थाता
यत्किं च वाचा-कर्मणिमधर्युरेव तत्कुर्याद्युगपत्कालान्वा निगदान्साधारणाद्र-
व्यांश्च संस्कारानिति ।

उत्तरवेदिं निवपत्युत्तरस्याम् ॥ १९ ॥ वक्ष्यमाणेन प्रकारेण उत्तरस्यां
वेदी उ०दिं नि० . उत्तरवेदिरिति वक्ष्यमाणसंस्कारसंकृतस्य चात्वालमृदा कृतस्य
स्थण्डिलस्य नामधेयम् ।

शम्यामादाय चात्वालं निमीते पूर्वेणोत्करं संचरं परिहाप्य ॥ २० ॥ द्वा-
त्रिंशदङ्गुलप्रमाणां शम्यां वारणीं हस्तेन गृहीत्वा उत्करात्पूर्वस्यां दिशि संचर-
णार्थं मार्गमन्तराले मुक्त्वा चात्वालं निमीते . चात्वाल इति मानादिसंस्कारसंस्कृ-
तस्य गर्तस्य नामधेयम् तच्च संव्यवहारार्थम् चात्वाले मार्जयन्तऽइत्यादौ (६. ६. २१) .
पूर्वं शम्याया आदानम् ततः स्फ्यस्यादानम् ततश्चात्वालमानम् । मानप्रका-
रमाह (२१-२४) .

शम्यामुदीचीं निदधाति ॥ २१ ॥ उत्तरस्माद्वेद्यन्ताडुदीचीमुत्तराग्राम् .
तथा चापस्तम्बः उत्तरस्माद्वेद्यन्ताडुदक्प्रक्रमे चात्वाल इति प्रकृत्य परिलिख्य
तूष्णीं ज्ञानुदग्रं त्रिवितस्तं ३) वा खावोत्तरवेद्यर्थान्पाठसून्हरतीति . काठके च
उत्तरतश्चात्वालं बहिर्वेदि सम्प्रत्युत्तरवेदेस्त्रिप्रक्रमेऽपरिमिते वेति ज्ञानुदग्रं
खावेति च ।

पुरस्ताच्च ॥ २२ ॥ शम्यामात्रमेवान्तरालं त्यक्त्वा वेद्यन्तादेव पुरस्तात्पूर्व-
स्यां दिशि उदगग्रां शम्यां निदधाति ।

१) ? उत्करः । पंचज इति २. २) ? ऽया २. ३) ? तस्तिं Roer Taitt. Samh. pag. ४१४.